

TMMOB İÇMİMARLAR ODASI BASIN AÇIKLAMASI

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün 28.12.2021 tarihli yazısı ile kurumlara iletilen, "Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı" konulu yazı ile Yönetmeliğin 57. Maddesinin ikinci fıkrasına "Kullanıcılara teknik gereksinimlerle uyumlu estetik iç mekan tasarımı sunmak amacıyla; havaalanlarının terminal, idari ve yolcu binaları, 300 ve üzeri yatak kapasitesine sahip hastaneler, yapı inşaat alanı 30 bin m²'den fazla olan; kamu hizmet binaları, alışveriş merkezleri ve 5 yıldızlı oteller için içmimarlarca hazırlanıp imzalanan İçmimari projesi de eklenir." Şeklinde (c) bendi eklenmesine ilişkin kurumlardan görüş istenmesi üzerine; maalesef bilim, teknik, hukuk, sanat ve tarihle bağdaşmayan, dedikodu niteliğinde, çarpıtmalarla dolu olan, TMMOB Mimarlar Odası Genel Merkezi, Şubeleri ve Türk Serbest Mimarlar Derneği tarafından yapılan ve resmi sosyal medya hesaplarında paylaşılan basın açıklamalarına karşılık kamuoyunu bilgilendirme zorunluluğu doğmuştur.

BU TASLAK İÇMİMARLIK MESLEĞİNE YILLARDIR YAPILAN HAKSIZLIĞIN ve HUKUKSUZLUĞUN ÖNÜNE GEÇECEK BİR HAK OLUP; MEVCUT İÇERİĞİ İLE BİLE EKSİK ve GENİŞLETİLMEMEYE MUHTAÇTIR.

Mimarlık çok sayıda mesleki disiplinleri içinde barındıran, geniş bir kavramdır. Maalesef konu, ülkemizde yıllarca tek bir mesleğin tekeline bırakılmış, tüm çerçeveleri kendileri tarafından oluşturulmuş, haksız şekilde yetki gaspı ile kullanılmış, kamuda ve özel sektörde menfaatlerine göre mevzuata yön verilmiştir. Ancak, gelinen durum maddi, manevi, hukuki, ahlaki ve vicdani boyutta İçmimarları rencide etmiş, zarara uğratmış, haklarının kullanılmasına yol açmıştır. Ülke kaynaklarının, ehil eller tarafından kullanılmaması bu kaynakların yok edilmesine ve niteliksiz yapıların ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

TÜRKİYE'DE İÇMİMARLIK TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE GELİŞMİŞ BİR MESLEK DİSİPLİNİDİR.

Meslekler tarihsel süreç içerisinde, ihtiyaçtan doğmuştur ve endüstri devriminin getirisi olan bilgiye ve kaynaklara daha hızlı ulaşma becerisi yeni mesleklerin doğmasına sebep olmuştur.

Bauhaus Okulu'nun açılmasından 4 yıl sonra, ilk İçmimarlık eğitimi, bugünkü adı Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi olan, Sanayi-i Nefise Mektebinde (Güzel Sanatlar Fakültesi) Dâhilî Tezyinat Atölyesi bünyesinde 1923'te başlamış, Avusturyalı eğitimci Philip Ginther başkanlığında "Dahilî Mimari Atölyesi" 1929'da resmi olarak onaylanmıştır. 1957 yılında Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu bünyesinde Mobilya ve İçmimarlık Bölümü kurulmuştur.

Daha sonra gelinen süreçte, 1976 yılında TMMOB İçmimarlar Odasının kuruluşuna esas teşkil eden Mimarlar Odası Araştırma ve Geliştirme Örgütü'nce hazırlanan İhtisas ayırım raporu ile temel gerekçe olarak, "Mimar yeteneklerini paylaşmaya hazırlanmalıdır kendini." Bazı çevreler mimarın yetenek ve yetki alanını çizerken çoğu kez, kapı kolundan başlayıp sırasıyla ev, şehir, ülke, bölge, kıta gibi gittikçe büyüyen ve neredeyse "Mikro kozmostan makro kozmosa kadar tüm alanlar bizimdir" demeye gelebilecek bir çevre varsaymaktadırlar. Oysa ki; bu genişliği genelde algılamak ve kavramak (yani Manevi İdrak) ile eylem yetkisine sahip olmak çok farklı şeylerdir. Şüphesiz ki; bir ayrıntı ile uğraşırken bütünü kaybetmemek gerekir. Aksi halde kişi, kısır bir çevre içine sıkışmış, dar görüş ve us' a sahip, körleşmiş bir otomat duruma düşecektir ve çağının, toplumunun ve görevinin çeşitli yönleri ile olan bağını kuramayacaktır. Böyle bir tip yaratmanın sakıncalarının yanı sıra, yukarıda adı geçen benci tutumlu kişilerin de çağ gerçeklerinden uzak oldukları kesinlikle ortadadır. Bu olayı, küçük ölçekte de olsa bir meslek emperyalizmi şeklinde tanımlayabiliriz. "Bir devletin sınırlarını genişletme politikası" sözlük anlamına gelen emperyalizm, devlet ölçeğinden bireyler ölçeğine kadar geçirdiği aşama içerisinde yer alan; zümre, sınıf veya meslek topluluğu aşamasında da sömürü anlamına gelir.

Oysa ki; yayın organları yoluyla, senelerdir sömürü politikasına karşı çıkan Mimarlar Odası'nın ilerici tutumu, henüz bünyesine mensup olan bazı kişi veya çıkarıcı çevrelerce benimsenmemiştir." diyerek, Mimarlar Odasında görev yapacak kadroların bunların karşısında yer alması gerektiği vurgulanmıştır.

Görülmektedir ki, Mimarlar Odası AGD örgütünce 1976 yılında hazırlanan raporunda, İçmimarlar Odasının kurularak İçmimarlık meslek alanını gasp edilmekten kurtaracak hukuki güç ile yetkilendirilmesini amaçlamıştır.

TMMOB İçmimarlar Odası, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin (TMMOB) 21. Olağan Genel Kurul toplantısında alınan karar ile 7-8 Mayıs 1976 yılından itibaren TMMOB bünyesine 18. Oda olarak katılmış ve bu tarihten itibaren çalışmalarına başlamıştır. İçmimarlık hem sektör hem de eğitim alanlarında dünyada da 20. yüzyılın başında kurumsallaşmıştır.

Mesleğimiz ve Meslek Odamız, Uluslararası alanda, 2011 yılından bu yana tam yetkili üye sıfatı ile katıldığı mesleğin küresel ve en büyük örgütü olan IFI (International Federation of Interior Architects / Designers) Uluslararası İçmimarlar / İçmekan Tasarımcıları Federasyonu'nda ülkemiz İçmimarlarını temsil etmektedir.

1990'lı yıllardan başlayarak İçmimarlık bölümlerinin sayısı yıldan yıla artmış olup, KKTC'deki bölümler de dâhil olmak üzere günümüzde 89 bölümde İçmimarlık eğitime devam edilmektedir. Ve bunların 55 tanesi de Mimarlık Fakültesi çatısı altında bu eğitimi vermektedir. Her yıl 5300 öğrenci ülkemizin birçok şehrinde, 4 yıllık lisans diploması olarak uzmanlık alanında yetkin bir eğitimle mezun olmaktadır. İçmimarlık mesleğini yapan 80 binin üzerinde İçmimar meslektaşımız bulunmaktadır.

TASARIM KAVRAMI BİR BÜTÜNDÜR!

Tarih yazımı mekân tasarımını genelde tek aktörlü, sadece mimar tarafından üretilmiş bir süreç olarak ortaya koysa da, mimarlık dün de, bugün de çok aktörlü ve çok disiplinli bir meslek alanı olmuştur. Uzmanlık alanlarının iyice önem kazandığı günümüz mimarlık ortamında ise çok aktörlü ve çok disiplinli üretimlere her zamankinden daha fazla gereksinim duyulmaktadır. Mekân üretimi; mimarlık, içmimarlık, kentsel tasarım, peyzaj mimarlığı, endüstri ürünleri tasarımı, grafik tasarım, görsel ve iletişim tasarımı, hatta aydınlatma tasarımı, akustik tasarım, deneyim tasarımı, plastik sanatlar, vb. gibi alanlarla ilişkilenen ve bu alanların uzmanlıklarını gerektiren çoğulcu bir üretimdir. Tabii ki mimarlığın içi, dışı yoktur. Tabii ki mimari mekân bir bütündür. Ancak akla yatkın olan, müellifin (bu kimi zamanlarda mimar da olabilir) tüm disiplinlerin ölçek bilgisinden en iyi şekilde yararlandığı, katılımcı, çoğulcu ama bütüncül bir tasarım sürecini yönetmesidir.

ŞU KONUNUN DA İYİ BİLİNMESİNİ İSTERİZ Kİ;

2005 yılında Mimarlar Odasının meslek üst birliği olan TMMOB'ye Danıştay'da açtığı ve Danıştay'da yönetmeliğinin iptal edilmesi ile sonuçlanan dava birçok meslek alanının gaspının önüne geçecek şekilde Mimarlar Odası'nın aleyhine sonuçlanmıştır. Böylece TMMOB 'de İçmimarlık, Peyzaj Mimarlığı ve Şehir ve Bölge Planlamacılığı hizmetleri Mimarlık yetki alanından çıkarılmış, bu bağlamda İçmimarlık mesleğinin alanında uzmanlaşmış bir meslek dalı olduğu kabul edilmiştir. Aynı şekilde Mimarlar Odasının 2006 yılında kurullarında kabul ettiği ancak İçmimarlar Odası tarafından açılan ve yine Mimarlar Odası aleyhine sonuçlanan Mimari İç Mekân Düzenlemesi ve Donanımı Tasarımı Hizmetleri Şartnamesi ve Ücret Tarifesinin yürütmeyi durdurma davasının ve sonucunun da hatırlatılmasında fayda var. Yine 9 Ağustos 2008 yılı 79 no'lu TMMOB Yönetim Kurulu kararı "**KARAR NO 79: TMMOB Yönetim Kurulu'nun 05 Temmuz 2008 tarih ve 47 sayılı kararı ile oluşturulan komisyonun görüşleri doğrultusunda, TMMOB İçmimarlar Odası Serbest İçmimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği'nin kabulüne ve Resmî Gazete'de yayımlanması için Yürütme Kurulu'na görev ve yetki verilmesine**" ile yayımlanan yönetmeliğimizi de önemle hatırlatmak isteriz.

Meslek alanımızı ve haklarımızı koruyan bu kadar kanun, yönetmelik, şartname ve karar varken hatta aynı birlik üyesi iki ayrı meslek odası olmamıza rağmen ispatı mümkün olmayan asılsız iddia ve sözde tezlerle Odamıza ve meslektaşlarımıza, haklarına yapılan bu saldırıları kınıyor ve sizleri kamuoyunun vicdanı ile baş başa bırakıyoruz.

İÇ Mİ DIŞ MI POLEMİĞİNİN SEBEBİ BİZ OLMADIK ve OLMAYACAĞIZ.

Mesleğimiz, bazı kesimler tarafından özellikle iç mekân tasarımcısı, dekoratör gibi sıfatlar ile sınırlandırılmaya çalışılmaktadır. Meslek Yüksek Okullarında 2 yıllık eğitim ile Ön Lisans seviyesinde eğitim verilen bölümler ile her canı isteyen kendisine yakıştırdığı dekoratör gibi sıfatlar mesleğimizi tanımlamaktan uzak ve tamamen farklı kavramlardır. Zaten yapı sektörünün bir parçası olan İçmimarlık mesleğinin bu sektörden ayrı düşünülmesi, yönetmelikler ve hukuki kararlar ile kazandığı hakların sorgulanmasına yönelik fütursuz açıklamalar hiçbir kuruma ve mesleğe fayda getirmeyecektir.

Mesleğimiz, tasarımın bir dalı olarak mimarlık kadar **İÇMİMARLIK** adı ile tüm dünyaca kabul görmüştür. Artık bu derinliksiz ikilemleri, bir yere varmayacak tartışmaları geride bırakarak; gelecek nesillere daha sağlıklı birliktelikler, ülkemize fayda getirecek yapılar, dünyaya rakip olabileceğimiz projeler kazandırmak için neler yapılmalı bunları konuşmalı ve tartışmalıyız. Farklı ihtisaslaşmalara sahip meslek gruplarının birbirlerinin yetki ve yeteneklerine inanarak iş ve güç birliğine yönelmeleri en doğru yol olacaktır.

Öncelikle mesleğimize saygı duyulması gerektiğini, meslek hakları için tüm süreci hassasiyetle takip ettiğimizi, bu konudaki kararlılığımızı önce meslek örgütümüze, tüm meslek kuruluşlarına ve kamuoyuna bildirdiğimizi buradan beyan etmek isteriz. Mimarlar Odası Genel Merkezi, Şubeleri ve Türk Serbest Mimarlar Derneği tarafından yapılan basın açıklamalarını kınıyor ve reddediyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB İçmimarlar Odası
25. Dönem Yönetim Kurulu